

20050793

**Valtatie 5:n kevyen liikenteen järjestelyt Nerkoon kohdalla,
Lapinlahti**

Tarveselvitys

08 TIEH/S-K

Valtatie 5:n kevyen liikenteen järjestelyt Nerkoon kohdalla, Lapinlahti

Tarveselvitys

Tiehallinto
Savo-Karjalan tiepiiri
Kuopio 2003

Kannen valokuva: Petri Launonen

Savon Kopiokeskus Oy
Kuopio 2003

Julkaisua saatavana:
Tiehallinto, Savo-Karjalan tiepiiri
Fax: 0204 22 5199
S-posti: savo.karjalan.tiepiiri@tiehallinto.fi

Tiehallinto
Savo-Karjalan tiepiiri
PL 1117
70101 KUOPIO
Puhelinvaihte: 0204 22 11

© Maanmitauslaitos 20/MYY/03

ALKUSANAT

Valtatie 5:ttä on parannettu viimeisen viiden vuoden aikana Lapinlahden kunnan alueella sekä Nerkoon etelä- että pohjoispuolelta. Nerkoon kylän kohta on parantamatta, osin tienpidon rahoituksen niukkuudesta johtuen. Tavoitteena on rakentaa pitemmällä tähtäimellä Nerkoon kohdalle ohiajotie.

Savo-Karjalan tiepiirin tavoitteena on kehittää valtatie 5:ttä Nerkoon kohdalla ensi vaiheessa pienin toimenpitein. Pienistä toimenpiteistä kiireellisin on kevyen liikenteen väyläverkon täydentäminen.

Tässä tarveselvityksessä esitetään puuttuvien kevyen liikenteen väylien rakentamista. Lisäksi esitetään vähäistä valtatien tasauksen parantamista Nerkoon pohjoispuolella ja yksityistiejärjestelyjä koko osuudelle.

Tarveselvityksen on laatinut Savo-Karjalan tiepiirin toimeksiannosta LT-Kuopio Oy. Tiepiirissä työstä on vastannut projektivastaava Veikko Taivainen. Lapinlahden kunnasta työhön on osallistunut vs. kunnaninsinööri Juhani Hella. LT-Kuopio Oy:ssä työstä on vastannut diplomi-insinööri Petri Lauonen.

Kuopiossa helmikuussa 2003

Tiehallinto
Savo-Karjalan tiepiiri

Sisältö

1 HANKKEEN JA SUUNNITTELUN TAVOITTEET	7
2 HANKE-EHDOTUS	8
2.1 Toimenpiteet	8
2.2 Vaikutukset	12
2.3 Jatkotoimenpiteet	12
3 HANKKEEN PERUSTELUT	13
3.1 Suunnittelukohde	13
3.2 Aikaisemmat suunnitelmat	14
3.3 Tie- ja liikenneolosuhteet	14
3.4 Maankäyttö ja ympäristö	17

KUVALUETTELO

- Kuva 1. Nykyinen kevyen liikenteen väylä päättyy kylän pohjoispuolella vanhan valtatieen liittymään.
- Kuva 2. Valtatieen tasausta esitetään parannettavaksi osuuden pohjoispäässä olevan kumpareen kohdalla.
- Kuva 3. Esitettävät toimenpiteet.
- Kuva 4. Nerkoon kylän kohdalla valtatie on kapea ja geometrialtaan puutteellinen, vaikka kevyen liikenteen väylä onkin olemassa.
- Kuva 5. Nykyinen kevyen liikenteen väylä on Nerkoon kohdalla kapea ja osin huonokuntoinen.
- Kuva 6. Valtatie ja järven välinen kannas on paikoin hyvin kapea osuuden eteläpäässä.
- Kuva 7. Nykytila ja keskeiset ongelmat.

TAULUKKOLUETTELO

- Taulukko 1. Hankkeen arvioidut rakennuskustannukset.
- Taulukko 2. Tarkastelualueen liikenneonnettomuudet vuosina 1997 – 2001 onnettomuusluokittain.

1 HANKKEEN JA SUUNNITTELUN TAVOITTEET

Hankkeen tavoitteena on parantaa pienin toimenpitein valtatie 5:n Nerkoon kohdan ajoneuvo- ja erityisesti kevyen liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta.

Suunnittelun tavoitteena on löytää Nerkoon etelä- ja pohjoispuolelta puuttuville kevyen liikenteen yhteyksille ympäristön ja maankäytön kannalta sopivat paikat. Samalla selvitetään myös yksityistieliittymien järjestelymahdollisuudet ja valtatien tasauksen parantamismahdollisuudet Nerkoon pohjoispuolella.

Kuva 1. Nykyinen kevyen liikenteen väylä päättyy kylän pohjoispuolella vanhan valtatien liittymään.

2 HANKE-EHDOTUS

2.1 Toimenpiteet

Uudet kevyen liikenteen väylät

Kevyen liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta esitetään parannettavaksi rakentamalla uudet erilliset kevyen liikenteen väylät niin, että valtatie 5 varteen muodostuu jatkuva kevyen liikenteen yhteys. Uudet väylät on suunniteltu valtatie 5:n länsipuolelle suunnitteluosuuden eteläpäässä Lahdenperäntien (pt 16243) liittymästä nykyisen väylän alkuun sekä pohjoispäässä nykyisen väylän lopusta Vanhantien pohjoiseen liittymään saakka. Kylän kohdalla on nykyisinkin väylä ko. puolella.

Osuuden eteläpäässä väylä esitetään sijoitettavaksi tien itäpuolelle Lahdenperäntien liittymään saakka, koska asutus on suunnittelualan eteläosassa sijoittunut pääosin tien itäpuolelle ja länsipuolella oleva järven ja tien välinen kaistale on kapea. Myös nykyinen Lapinlahdelta tuleva kevyen liikenteen väylä on rakennettu tarkasteluosuuteen liittyvältä osuudeltaan tien itäpuolelle.

Wäylän sijoittaminen itäpuolelle sopii myös Nerkoon ohitse suunniteltuun valtatieratkaisuun.

Nykyisen kevyen liikenteen väylän parantaminen

Nerkoon kohdalla olevan nykyisen kevyen liikenteen väylän rakennetta esitetään parannettavaksi, koska väylällä on osalla matkaa liikennettä haittaavia halkeamia ja painumia. Nykyinen väylä on suhteellisen kapea. Leventämisen tarvetta ei väylän vähäisten käyttäjämäärien puolesta kuitenkaan ole. Leventäminen olisi nykyisen, maisemallisesti tärkeän puuston takia hankalaa, koska puuston ja tonttien välinen tila on kapea.

Kevyen liikenteen alikulkukäytävät

Kevyen liikenteen alikulkukäytäviä esitetään kaksi: toinen esitetään rakennettavaksi eteläpäässä Lahdenperän paikallistien (pt 16243) liittymän pohjoispuolelle ja toinen pohjoispäässä lähelle vanhan valtatie 5:n pohjoista liittymää paikkoihin, missä kevyen liikenteen väylät vaihtavat puolta.

Nerkoon koulun kohdalle alikulkukäytävän toteuttamista ei katsottu järkeväksi, koska tiivis tienvarsiasutus pirstoutuisi ja toteutus tulisi kalliiksi.

Linja-autopysäkit

Tarkasteltava tiejakso on esitetty tiepiiriin joukkoliikenteen tarveselvityksessä matkustajapalveluiden laatutasoluokkaan 1. Tämä on huomioitava, kun pysäkkien kevyen liikenteen yhteyksiä ja varustelutasoa suunnitellaan tarkemmin.

Valtatien tasauksen parantaminen

Valtatien tasausta esitetään parannettavaksi lyhyellä matkaa Nerkoon pohjoispuolella. Liikenneturvallisuus paranee huomattavasti vanhan valtatie liittymän kohdalla olevan kumpareen leikkaamisella, koska valtatie ja yksityistie liittymien näkemät paranevat. Kumpareen kohta on nykyisin erittäin vaarallinen. Paikalla on tapahtunut mm. vuonna 2002 kuolemaan johtanut onnettomuus. Lisäksi paikalla tapahtuu usein läheltä piti -tilanteita. Ko. kohdalla on myös yksityistie liittymiä, joiden liittymänäkemät ovat erittäin puutteellisia. Valtatie tasauksen parantamisella sekä länsipuolen maatalousliittymän yhdistämisellä nykyiseen yksityistie liittymään saadaan tilannetta parannettua merkittävästi. Lisäksi valtatiestä tulee tasaukseltaan koko osuudella yhtenäisempi ja turvallisempi. Valtatie itäpuolella oleva Pohjoislahdentien liittymä säilytetään nykyisellä paikallaan. Valtatie tasaus esitetään parannettavaksi siten, että kevyen liikenteen alikulun toteuttaminen on mahdollista.

Osuuden eteläpään linjausta ja tasausta parannetaan ohitustien rakentamisen yhteydessä.

Kuva 2. Valtatie tasausta esitetään parannettavaksi osuuden pohjoispäässä olevan kumpareen kohdalla.

Yksityistie järjestelyt, liittymänäkemien parantaminen

Nerkoon kohdalla on useita yksityistie liittymiä erityisesti valtatie itäpuolella. Liittymien turvallisuuden parantamiseksi esitetään mahdollisuuksien mukaan näkemäraivauksia. Liittymien yhdistelyyn ei Nerkoon kohdalla ole juurikaan mahdollisuuksia, koska lähellä tietä sijaitsevien talojen pihapiirit halutaan säilyttää.

Nerkoon lähellä sijaitsevan sorakuopan eteläpuolella vaarallisessa paikassa sijaitseva yksityistie liittymä esitetään katkaistavaksi ja sen liikenne hoidettavaksi eteläisempää yksityistie yhteyttä pitkin. Lisäksi siirretään em. valtatie

tasauksen parantamisen yhteydessä pohjoispäässä oleva, valtatie länsipuolella sijaitseva maatalousliittymä.

Kevyen liikenteen väylien tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tutkia vielä mahdollisuudet väylän puoleisten yksityistie liittymien yhdistämiseen uutta väylää hyödyntäen. Liittymiä on kuitenkin suhteellisen harvassa uusien väylien osuuksilla eli tarve on vähäinen.

Laajemmin yksityistie järjestelyjä tehdään ohikulkutien rakentamisen yhteydessä.

Tienvarsiraivaukset

Nerkoon kylän pohjois- ja eteläpuolelle esitetään tienvarren tiheän puuston ja pensaiston harventamista (tiealueen osalta), koska osuudella on tapahtunut useita eläinonnettomuuksia. Nerkoon kylän kohdalle ei raivausta kuitenkaan esitetä tehtäväksi, koska alue on maisemallisesti arvokas. Koulun lähellä sijaitsevien kookkaiden, säilytettävien kuusien kohdalle esitetään rakennettavaksi tiejohde liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Pohjavesisuojaus ja meluntorjunta

Koko tarkasteltava tieosuus sijoittuu pohjavesialueelle. Nykyisellä tiellä ei ole pohjavesisuojausja. Esitettävien toimenpiteiden rakentamisen yhteydessä ei suojauksia esitetä toteutettavaksi, vaan ne esitetään jätettäväksi ohitustieratkaisun toteuttamisen yhteyteen.

Myöskään meluesteitä ei esitetä tässä vaiheessa toteutettavaksi. Myös meluesteet kannattaa toteuttaa ohitustieratkaisun toteuttamisen yhteydessä.

Toimenpiteiden rakennuskustannuksiksi on arvioitu yhteensä 1,255 M€ (mr-indeksi 121).

Muut toimenpiteet

Osuuden eteläpäässä, suunnitteluosuuden alusta Lahdenperän paikallistien liittymään saakka, on valtatie tasaus paikoin puutteellinen ja ohitusnäkemät ovat huonot. Toimenpiteenä esitetään ohituskielto-osuuksien jatkamista ja tarkistamista.

Taulukko 1. Hankkeen arvioidut rakennuskustannukset.

Toimenpide	Yks.hinta (M€ / km)	Määrä (kpl / km)	Yht. (M€)
Kevyen liikenteen väylät	0,20	2,70 km	0,540
Nykyisen kevyen liikenteen väylän parantaminen, tiejohteet	0,05	2,00 km	0,100
Kevyen liikenteen alikulut	0,15	2 kpl	0,300
Valtatien tasauksen parantaminen	0,50	0,50 km	0,250
Liittymänäkemien parantaminen	0,004	5 kpl	0,020
Liittymäsiirto osuuden pohjoispäässä	0,05	0,2 km	0,010
Tienvarsiraivaukset	0,01	3,50 km	0,035
YHTEENSÄ			1,255

Toimenpiteet on esitetty kuvassa 3.

1:20 000

2.2 Vaikutukset

Esitetyillä toimenpiteillä parannetaan merkittävästi kevyen liikenteen turvallisuutta, kun sekä Nerkoon etelä- että pohjoispuolelta nykyisin puuttuvat kevyen liikenteen väylät saadaan rakennetuiksi. Samalla valtatie liikenteen sujuvuus paranee hieman kevyen liikenteen siirtyessä erillisille kevyen liikenteen väylille. Jatkuva väylä ja kevyen liikenteen alikulkukäytävät ohjaavat valtatieylityksiä osaksi haluttuihin turvallisempiin paikkoihin, jolloin ylitykset erityisesti Nerkoon etelä- ja pohjoispuolella vähenevät. Nykyisen väylän korjaaminen parantaa kevyen liikenteen väylän liikennöintiä.

Valtatien tasauksen parantaminen ja liittymäjärjestelyt Nerkoon pohjoispuolella parantavat merkittävästi vaarallisen valtatieosuuden liikenneturvallisuutta ja liikennöitävyyttä, kun näkemähahtana oleva kumpare leikataan ja länsipuolinen maatalousliittymä siirretään parempaan paikkaan.

Lisäksi muut liittymäjärjestelyt sekä näkemä- ja tienvarsiraivaukset parantavat osaltaan liikenneturvallisuutta.

Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien vähenemäksi on arvioitu 0,063 hvjo / v (6%), mikä vastaa yhden onnettomuuden vähenemää 16 vuodessa. Myös onnettomuuksien vakavuusasteet pienenevät henkilövahingoille alttiin kevyen liikenteen siirtyessä omille väylilleen.

Toimenpiteet ovat runkoverkolle esitettyjen toimenpideperiaatteiden mukaisia.

Koko valtatieosuuden ongelmien poistaminen edellyttää tulevaisuudessa aikaisemmissa selvityksissä esitettyjen järeämpien parannustoimenpiteiden toteuttamista.

2.3 Jatkotoimenpiteet

Tarveselvityksestä tehtävän jatkosuunnittelupäätöksen jälkeen laaditaan toimenpiteistä tiesuunnitelma, missä määritellään yksityiskohtaisesti toimenpiteiden vaatimat alueet.

3 HANKKEEN PERUSTELUT

3.1 Suunnittelukohde

Suunnittelukohde sijaitsee valtatie 5:llä Lapinlahden kirkonkylän ja Iisalmen välillä, Nerkoon kylän kohdalla. Eteläpäästään osuus rajoittuu vuonna 2000 parannettuun Humppi - Honkaharju -tieosuuteen, pohjoispäästään vuonna 2001 parannettuun Nerkoo - Taipale -tieosuuteen.

Näiden osuuksien välissä sijaitseva Nerkoon kohta on kuitenkin parantamatta. Nerkoon kohdan tie- ja liikenneolosuhteet poikkeavatkin merkittävästi ympäröivistä valtatieosuuksista. Sekä valtatieen puutteellinen geometria, kapeus että osin puuttuva kevyen liikenteen yhteys tekevät Nerkoon osuudesta vaarallisen ja liikenteen sujuvuudeltaan selvästi muita valtatieosuuksia huonomman. Osuuden pohjavedensuojaus- ja meluntorjuntatarpeet ovat myös jääneet toteuttamatta odottaessa tien järeämpää parantamista.

Merkittävää on myös, että pitkämatkainen kevyen liikenteen yhteys katkeaa Nerkoon etelä- ja pohjoispuolella. Kevyt liikenne joutuu siirtymään ko. osuuksilla valtatieen erittäin kapeille pientareille. Varsinaisen kylän kohdalla on jo nykyisin kevyen liikenteen väylä.

Suunniteltavan tiejakson pituus on noin 4,9 km (tieosoite 5 214 3057 - 5 215 3100). Nykyistä väylää em. jaksolla on noin 2,2 km matkalla.

Kuva 4. Nerkoon kylän kohdalla valtatie on kapea ja geometrialtaan puutteellinen, vaikka kevyen liikenteen väylä onkin olemassa.

3.2 Aikaisemmat suunnitelmat

Edellisessä kohdassa mainittujen osuuden etelä- ja pohjoispäätä sivuavien parannettujen osuuksien suunnitelmien lisäksi valtatie 5:n parantamisesta Nerkoon kohdalla on 1990-luvulla laadittu kaksi erityisesti huomioitavaa suunnitelmaa:

- tarveselvitys väliltä Mäntylahti - Taipale (vuonna 1993), jossa Nerkoon kohdalla selvitettiin parantamisvaihtoehtoja. Suositusta valittavasta vaihtoehdosta nykyisen tien parantamisen / ohitustien rakentamisen kesken ei kuitenkaan annettu.
- yleissuunnitelma Nerkoon kohdalla (vuonna 1996), jossa tutkittiin kahta ohitustievaihtoehtoa ja nykyisen tien parantamista. Valittavasta vaihtoehdosta ei ole kuitenkaan tehty päätöstä.

Lapinlahden liikenneturvallisuuksuunnitelmassa vuodelta 1996 ei Nerkoon kohdan ratkaisuja juurikaan pohdittu, em. yleissuunnitelman laatiminen oli tuolloin käynnissä.

Savo-Karjalan tiepiirin kevyen liikenteen väylien tarveselvityksessä vuodelta 1998 todettiin Nerkoon kohdan väylien tarpeellisuus, mutta ne eivät sopineet kiireellisimpien joukkoon.

Lisäksi parantamistoimenpiteitä on viimeisimmäksi pohdittu mm. keväällä 2002 laaditussa valtatie 5 kehittämisselvityksessä väliltä Kuopio - Kajaani. Toimenpiteiksi esitettiin ennen vuotta 2010 kevyen liikenteen väylien ja liittymäjärjestelyjen toteuttamista sekä valtatie tasauksen pientä parantamista osuuden pohjoispäässä.

Kehittämisselvityksen periaatteiden mukaisesti Nerkoon kohdalla valtatie parantaminen eteneekin jatkossa pienin toimenpitein ennen tien järeämpää parantamista.

3.3 Tie- ja liikenneolosuhteet

Tekniset ominaisuudet

Tarkasteltava tiejakso on rakennettu pääosin 1970-luvun alussa, jonka jälkeen merkittävimpiä tien parannustoimenpiteitä ovat olleet kevyen liikenteen väylän ja valaistuksen rakentaminen.

Valtatien poikkileikkaus on nykyisin 8/7 metriä eli huomattavasti alle ohjearvojen. Valtatie geometria on erittäin puutteellinen, erityisesti tasauksessa on puutteita sekä osuuden etelä- että pohjoispäässä. Pohjoispään tasauspuutteet (vaarallinen kumpare) ovat aiheuttaneet useita onnettomuuksia ja vaaratilanteita erityisesti tien molemmiin puoliin sijaitsevien liittymien takia. Vaaratilanteita aiheuttavat myös ns. katvealueet, joihin henkilöauto jää häviön vastaan tulevan auton näkyvistä.

Eteläpäässä oleva vastaava tasauspuute aiheuttaa vaaratilanteita huomattavasti vähemmän, koska ko. kohdalla ei ole yhtä vaarallisia liittymiä.

Puutteellisesta geometriasta johtuen välillä on pääosin 80 km / h –nopeusrajoitus. Aivan osuuden alussa ja lopussa on kesäisin nopeusrajoituksena 100 km / h.

Kevyen liikenteen väylä on nykyisin Nerkoon tiheämmän asutuksen kohdalla valtatie 5:n länsipuolella. Väylä alkaa etelässä paikallistien 16215 liittymästä ja päättyy pohjoisessa vanhan tien liittymään. Väylän pituus on noin 2,0 km. Väylä on kapea ja sillä esiintyy paikoin halkeamia ja painumia.

Nerkoon kohdalla on myös liittymiä huomattavasti yli valtakunnallisten ohjearvojen. Sekä osuuden pohjoispään valtatieasauspuutteen että eteläpäässä soraomontun jälkeen olevat liittymät sijaitsevat näkemiltään erittäin vaarallisissa paikoissa. Lisäksi Nerkoon taajaman kohdalla olevat liittymät ovat erityisesti valtatie 5:n itäpuolella näkemiltään puutteellisia.

Valtatiellä on nykyisin valaistus koko tarkasteltavalla tiejaksolla.

Kuva 5. Nykyinen kevyen liikenteen väylä on Nerkoon kohdalla kapea ja osin huonokuntoinen.

Liikennemäärät

Suunnittelujakson keskimääräinen liikennemäärä (KVL) vuonna 2001 oli 5623 - 5892 ajoneuvoa vuorokaudessa. Raskaan liikenteen osuus on noin 11 - 13%. Kevyen liikenteen määriä ei alueella ole laskettu.

Valtatien liikenne on viime vuosina kasvanut tasaisesti. Vuoteen 2030 mennessä liikennemäärien ennustetaan kasvavan Nerkoon kohdalla noin 7100 ajoneuvon vuorokaudessa.

Liikenteen sujuvuus

Nykytilanteessa osuudella ei ole kapasiteetin puutteellisuudesta johtuvia merkittäviä liikennöitävyysongelmia, tosin tien kapeus ja puutteellinen geometria sekä huonot ohitusmahdollisuudet heikentävät liikennöitävyyttä. Ennustetulla liikenteen kasvulla liikennöitävyysongelmat tulevat lisääntymään.

Osuuden liittymissä ei esiinny merkittäviä toimivuusongelmia, tosin valtatie suorien liikennemäärien ja huonojen liittymänäkemien vuoksi liittyminen valtatielle on paikoin ongelmallista.

Liikenneturvallisuus

Valtatieosuuden Kuopio - lisalmi on todettu kuuluvan pääteiden ns. runko-verkon eli tärkeimpien pääteiden verkon toiseksi vaarallisimpaan viidennekkeseen. Nerkoon kohta kuuluu kuolemantiheydellä laskettuna ko. osuuden vaarallisimpiin paikkoihin.

Vuosina 1997 - 2001 tapahtui suunnittelujaksolla 21 onnettomuutta. Näistä kuolemaan johti kaksi ja muuhun henkilövahinkoon kaksi onnettomuutta. Lisäksi helmikuussa 2002 tapahtui juuri em. tasauksen kannalta ongelmallisella osuudella tarkastelujakson pohjoispäässä kuolemaan johtanut kohtamisonnettomuus.

Taulukko 2. Tarkastelualueen liikenneonnettomuudet vuosina 1997 - 2001 onnettomuusluokittain.

Onnettomuusluokka	Kaikki onnettomuudet	Hv-onnettomuudet
Yksittäisonnettomuudet	8 kpl	2 kpl
Kääntymisonnettomuudet	4 kpl	2 kpl
Peräänajo-onnettomuudet	2 kpl	
Eläinonnettomuudet	5 kpl	
Ohitusonnettomuudet	1 kpl	
Muut onnettomuudet	1 kpl	
YHTEENSÄ	21 kpl	4 kpl

Kaikista onnettomuuksista yksittäis- ja eläinonnettomuuksien osuus on merkittävä. Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista puolet oli yksittäis- ja puolet kääntymisonnettomuuksia. Tämä kertoo osaltaan tien puutteellisesta geometriasta ja liittymämäärästä.

Huomioitavaa on, että yhtään kevyen liikenteen onnettomuutta ei tarkastelujaksolla tapahtunut. Osuus koetaan kuitenkin vaaralliseksi osin juuri puuttuvan kevyen liikenteen yhteyden vuoksi. Kevyen liikenteen väylän tarpeen kannalta on tärkeää myös se, että osa Nerkoon koululaisista tulee osuuden eteläpäässä, valtatie itäpuolelle sijaitsevan paikallistien 16243 varrelta. Myös pitkämatkaisen yhteyden katkeaminen luo osaltaan vaaratilanteita käyttäjien siirtyessä kapeille pientareille.

Eläinonnettomuuksien suuri määrä kertonee alueen lähistöllä mahdollisesti sijaitsevista hirvilaidunalueista. Tämän selvityksen aikana ei em. alueita ole kuitenkaan selvitetty, vaan ne on selvitettävä jatkosuunnittelun aikana.

Onnettomuudet ovat keskittyneet taajaman kohdalle sekä paikallistien 16243 tuntumaan. Lisäksi aivan osuuden etelä- ja pohjoispäässä on tapahtunut useampia onnettomuuksia. Osuudella, missä on nykyisin kevyen liikenteen väylä (2,0 km), on tapahtunut 12 onnettomuutta yhteensä 21 onnettomuudesta (puolet hv-onnettomuuksista). Koko tarkastelualueen pituus on 4,9 km.

3.4 Maankäyttö ja ympäristö

Nerkoon taajama on kirkonkylän ja Alapitkän ohella yksi kolmesta Lapinlahden kunnan kehitettävästä taajama-alueesta.

Nerkoon kohdalla maisema muodostuu pääosin harjusta, jonka laella sijaitsevat sekä valtatie, sen länsipuolella sijaitseva rautatie että itse taajama. Taajama on rakentunut huomattavasti ennen liikenteen kasvamista nykyisen kaltaiseksi.

Osuuden eteläpäässä asutus on vähäistä ja sijoittuu molemmin puolin tietä. Valtatie sijoittuu pääosin metsäiselle haja-asutusalueelle, johon arvokkaat peltomaisemat tuovat vaihtelua. Maisemallisesti ja maankäytöllisesti merkittävää on eteläpäässä valtatie länsipuolella sijaitseva maa-ainesten otto-alue, jonka näkymistä valtatielle on estetty rakentamalla maavalli lähelle tietä. Vallissa kasvaa kookasta puustoa. Valkeisen kohdalla järven ja valtatie väliin jäävä kannas on hyvin kapea. Järven rannalla sijaitsee loma-asutusta. Uutta asutusta on syntymässä pienessä määrin osuuden eteläpäässä, valtatie itäpuolella sijaitsevan Lahdenperän paikallistien (Pt 16243) varteen.

Kuva 6. Valtatie ja järven välinen kannas on paikoin hyvin kapea osuuden eteläpäässä.

Nerkoon kohdalla varsinainen nauhamainen taajama on koulun ja seurojen talon välissä valtatie varrella. Valtatie halkaisee Nerkoon kohdalla kylärakenteen, mm. asutus sijaitsee osin toisella puolella tietä kuin koulu. Suurin osa asutuksesta sijaitsee kuitenkin tien länsipuolella eli samalla puolella kuin nykyinen kevyen liikenteen väylä, samoin em. koulu ja urheilukenttä. Myös rautatie ja valtatie väliin 1990-luvulta lähtien syntynyt uusi asutus sijaitsee valtatie länsipuolella. Uutta asutusta ja osin myös teollisuutta ollaan ohjaamassa edelleenkin em. alueelle. Valtatie itäpuolelle ei ole kaavoitettu uusia asuinalueita.

Asutus jatkuu osuuden pohjoispäässä pääosin sivuun jääneen vanhan tien varrella valtatie 5:n länsipuolella. Valtatie 5:n varrella vaihtelevat metsäiset osuudet ja pelto-osuudet, lisäksi osuudella on muutamia taloja.

Koko tarkastelualueelle ovat tyypillisiä valtatie 5:n varren komeat puustot. Tien varren mäntypuusto on tasaikäistä ja se kätkee asutuksen sisäänsä sekä rajaa tietilan tarkasti. Nykyinen kevyen liikenteen väylä on erotettu valtatiestä paikoin puuriveillä.

Nykyinen tieliikenne aiheuttaa meluhaittoja tienvarren asukkaille. Lisäksi valtatie 5:n vilkas liikenne synnyttää estevaikutusta ja turvattomuuden tunnetta.

Valtatie sijoittuu koko tarkasteluosuudella Honkaharjun - Nerkoonharjun pohjavesialueelle.

Merkittäviä suojelu- tai arvokohteita ei hankkeen vaikutusalueella ole.

Seutukaavassa valtatie 5 on esitetty nykyisellä paikalla, jonka lisäksi on esitetty vaihtoehtoisena ohikulkutielinjaus. Nerkoota koskevassa osayleiskaavassa ei ole otettu kantaa valtatie 5:n ohikulkutielinjaukseen.

Nykytila ja keskeiset ongelmat on esitetty kuvassa 7.

